

Kantelu

1 viesti

Jarno Liski <jarno.liski@gmail.com>

18. tammikuuta 2011 18.10

Vast. ott.: eoa-kirjaamo@eduskunta.fi

Eduskunnan oikeusasiamies

KANTELU

Pyydän Eduskunnan oikeusasiamiestä tutkimaan, noudattaako Euroclear Finland lakia arvo-osuusjärjestelmään liitettyjen osakeyhtiöiden osakasluetteloiden jäljennösten antamista koskevassa hinnoittelussaan.

Euroclear on yksityinen osakeyhtiö, jolla on laissa säädetty, eli julkinen tehtävä pitää yllä arvo-osuusjärjestelmää (826/1991). Osakasluettelon julkisuudesta säädetään Osakeyhtiölaissa (624/2006 4 luvun 5 §) säädetään, että jokaisella on oikeus saada osakasluettelosta jäljennös "kulut korvattuaan".

Olen Euroclearilta saanut joulukuussa 2009 sähköpostitse tiedon, että yksittäisen yrityksen osakasluettelon sähköisestä jäljennöksestä peritään yhtiön käyttämän "liikkeeseenlaskijahinnaston" mukainen hinta myös yksityishenkilöiltä, jotka jäljennöstä pyytävät. Tämän vahvisti myös puhelimitse yhtiön Leena Ruostetsaari 30.12.2010. Hänen mukaansa yhtiö samaa hinnastoa sovelletaan, vaikka osakasluetteloita pyydetäisiin kerralla useammasta kuin yhdestä yhtiöstä.

Osakasluettelon hinta määräytyy osakkaiden lukumäärän mukaan. Esimerkiksi Keskisuomalainen Oyj:n osakasluettelo olisi joulukuun 2009 hinnaston mukaan maksanut excel- tai pdf-muodossa 168 euroa + alv. Joulukuussa 2010 yhtiön edustaja Ruostetsaari arvioi puhelinkeskustelussa kaikkien noin 170 suomalaisen pörssiyhtiöiden osakasluetteloiden sähköisten jäljennösten hinnaksi tulevan yhteensä noin 50 000 euroa.

Yhtiöllä on valmiit järjestelmät excel- ja pdf-muotoisten sähköisten jäljennösten tuottamiseen, sillä he tarjoavat niitä kaupallisina palveluina yrityksille ja yksityisille. Kun jokaisella on laillien oikeus "kulut korvattuaan" saada jäljennös osakasluettelosta, tarkoittaa laki selvästi, että jäljennösten antaminen tulisi hinnoitella kustannusperusteisesti. Kun sähköisestä järjestelmästä otetaan sähköisiä kopioita, on mahdoton ajatus, että kustannukset nousisivat osakkaiden lukumäärän (so. tiedoston koon) mukaan niin rajusti, että hinnaston mukainen hinnoittelu olisi kustannusperusteista. Edelleen on mahdoton ajatus, että 170 tiedoston kopioiminen ja edelleenlähettäminen sähköpostilla voisi aiheuttaa kymmenien tuhansien eurojen kulut yhtiölle.

Julkisella sanalla on vahva intressi saada käyttöönsä pörssiyhtiöiden omistajatiedot esimerkiksi yhteiskunnallisen eliitin sidonnaisuuksien selvittämiseksi. Esimerkiksi kansanedustajien tai ministereiden pörssiomistuksia koskevissa tiedoissa journalistien täytyy tällä hetkellä luottaa näiden omiin ilmoituksiin, jotka saattavat olla hyvinkin ylimalkaisia. Kuitenkin vuosien saatossa on tullut esiin monia tapauksia, joissa korkeidenkin päättäjien pörssiomistukset ovat aiheuttaneet ainakin epäilyjä jääviydestä päätöksenteossa tai sisäpiiritiedon hyväksikäytöstä.

Euroclearilta ei ole mahdollista saada vanhoja osakasluetteloita, vaan toimitettava jäljennös vastaa aina viimeisintä tunnettua tilannetta. Niinpä journalistisesti olisi perusteltua tilata jäljennöksiä useita kertoja vuodessa, jopa päivittäin, jotta olisi mahdollista seurata myös muutoksia omistuksissa. Mikäli lain mukaan julkisia tietoja arvo-osuusjärjestelmästä haluttaisiin edes pelkkien pörssiyhtiöiden osalta hyödyntää journalistisesti mahdollisimman tehokkaasti, voidaan ajatella, että jäljennökset osakasluetteloista olisi tilattava joka arkipäivä. Euroclearilta saatua hinta-arvioita käyttäen voidaan suuntaa-antavasti laskea, että julkisista omistajatiedoista kootun ajantasaisen rekisterin ylläpitäminen maksaisi tiedotusvälineelle yli 13 miljoonaa euroa vuodessa, kun vuodessa on noin 262 arkipäivää ja pörssiyhtiöiden osakasluettelot maksavat yhdeltä päivältä noin 50 000 euroa.

Euroclearin järjestelmistä ei ole mahdollista tehdä poimintoja henkilöittäin, vaan yksittäisen henkilön omistamat pörssiosakkeet on selvitettävä hankkimalla kaikkien pörssiyhtiöiden osakasluettelot. Vaikka yksittäisen yrityksen osalta parin sadan euron hinta osakasluettelon kopiomisesta olisi ymmärrettävissä, on tuskin mahdollista, että kymmenen yhtiön tietojen kopiomisesta aiheutuisi kymmenkertaiset kustannukset.

Liitteet:

Linkki Euroclearin liikkeeseenlaskijahinnastoon (liite 1)

Sähköpostiviesti Anne Huttunen / Euroclear (liite 2)

Jyväskylässä 12.1.2011

Jarno Liski

Minna Canthin katu 20 A 5
40100 Jyväskylä

puh. nro: 041 546 3535

sähköposti: jarno.liski@gmail.com

LIITE 1:

Euroclearin liikkeeseenlaskijahinnasto internetissä:

http://www.ncsd.eu/files/EFi_Tariff_for_Issuers_20110101_FIN_.pdf

LIITE 2: Sähköpostiviesti Anne Huttunen / Euroclear

lähettäjä: Anne Huttunen (anne.huttunen@euroclear.eu)

vastaanottaja: jarno.liski@jyu.fi

lähetetty: 11.12.2009

Aihe: Omistajaluettelotietojen hinnoista

Hei,

Omistajaluettelotietojen hintoja koskevaan tiedusteluunne liittyen juttelin liikkeeseenlaskijapalveluidemme kanssa.

Asiakaspalvelupisteestämme on mahdollista saada tulosteita omistajaluettelotiedoista. Tulosteiden hinta on 0,84 euroa/sivu.

Asiakaspalvelupisteemme laitteilla tietoja voidaan tulostaa vain rajallinen määrä, muutama kymmenen sivua. Mikäli henkilö haluaa omistustietoja laajemmin, kehotamme häntä tekemään omistajaluettelotilauksen. Tällaiseen tilaukseen sovelletaan

liikkeeseenlaskijahinnastoa, joka löytyy internetsivuiltamme http://www.euroclear.eu/2104_FIN_ST.htm. Koko omistajaluettelon hinnat löytyvät kohdasta 7.2 ja suurimmat omistajat -tilauksen hinnat kohdasta 7.3. Tällöin näistä sovelletaan Muut käyttäjät/EFi toimitus hintoja.

Mikäli haluatte lisätietoja osakasluetteloiden tilauksesta ja niiden

hinnoista, voitte olla yhteydessä liikkeeseenlaskijapalveluihimme
Leena Ruostetsaaren, puh. 020 770 6586.

Ystävällisin terveisin
Anne Huttunen

Legal Counsel
Legal & Compliance
Euroclear Finland Ltd
P.O.Box 1110
FI-00101 Helsinki, Finland
Tel: [+358 20 770 6577](tel:+358207706577)
Mobile: [+358 400 347 409](tel:+358400347409)
E-mail: anne.huttunen@euroclear.eu
Visiting address: Urho Kekkosen katu 5 C, Helsinki
